

[૬૦]

પ્ર.૧ (અ) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો.

[૨૪]

૧. જ્ઞાન દર્શન ચરિતાચરિતે તપ અતિચાર ચિંતવનાર્થ કરેમિ કાઉચ્ચાં
૨. સેવણા વા વિ વાવઘ કુદંસણ વજ્જણા સમ્મત સદ્દહણા એવા સમકિતના સમણોવાસએણં સમતરસ
૩. ખાતર ખણી ગાંઠડી છોડી તાળું પર કુંચીએ કરી પડી વસ્તુ ધણિયાતી જાણી
૪. ભાડી કમ્મે કોડી કમ્મે દંત વાણિજ્યે લક્ષ્ય વાણિજ્યે કેસ વાણિજ્યે રસ વાણિજ્યે વિસ વાણિજ્યે જંત
૫. અણુજાણહ મે મિ કિમ્મહં નિસીહિ અહો કાયં કાય સંકાસં ખમણિજ્યો ભે કિલામો અપ્પકિલંતાણં
૬. બુદ્ધાણં બોહ્યાણં મુત્તાણં મોચગાણં સવ્વમ્મૂણં સવ્વદરિસીણં સિવ મચલ
૭. સમણે નિચ્ચંથે ક્કાચુએણં એસણિજ્યેણં અસણં પાણં ખાઈમં સાઈમં
૮. એવા દસમા દેસાવગાસિક વ્રતના પંચ અર્થચારા જાણિયવ્વા ન સમાચરિયવ્વા તં જહા

(બ) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો.

(૮)

જવાબ		જવાબ	
૧. લોગ હિયાણં	લોકના હિત કરનારા	૨. પચાસયરા	પ્રકાશના કરનારા
૩. નિંદામિ	આત્મસાક્ષીએ નિંદા કરું છું	૪. સંતાણા	કરોળિયાના પડ
૫. ન તીરિયં	પાર ઉતારું ન હોય	૬. મવ્વાબાહ	અવ્યાબાધ-બાધા પીડા રહિત
૭. કિત્તઈચ્ચં	કીર્તન સ્તુતિ કરીશ	૮. જાણિયવ્વા	જાણવા યોગ્ય છે પણ

(ક) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ લખો.

(૮)

જવાબ		જવાબ	
૧. આપો	દિંતુ	૨. બગાસું આવવાથી	જંભાઈએણં
૩. ભગવંતોને	ભગવંતાણં	૪. મનથી ખરાબ વિચાર કર્યા હોય	મણ દુષ્પણિહાણે
૫. નિવર્તું છું	પડિક્કમામિ	૬. જિનેશ્વર દેવ	જિણવરા
૭. સત્કાર કરું છું	સક્કારેમિ	૮. એક રથાને સ્થિર રહીને	ઠાણેણં

(ડ) સામાયિકના દોષના આધારે લખો.

(૩)

૧. મનનો ૪ થો – ગર્વ દોષ – કોઈપણ પ્રકારનો ગર્વ કે અભિમાન કરે.
૨. વચનનો ૮ મો – અશુદ્ધ દોષ – સામાયિકમાં સૂત્ર આદિના અશુદ્ધ ઉચ્ચાર કરે.
૩. કાયાનો ૧ લો – કુઆસન દોષ – અવિનીત આસને બેસવું.

(ઘ) નીચેનામાં ૩૨ દોષમાંથી કોનો કયો દોષ છે? તે લખો.

(૩)

૧. સામાયિકમાં બીજા પાસે સેવા કરાવે – વૈયાવૃત્ય દોષ કાયાનો બારમો દોષ
૨. સામાયિકમાં ગુસ્સો કરવો – રોષ દોષ મનનો આઠમો દોષ
૩. સામાયિકમાં કોઈને ધ્રાસ્કો પડે તેવું બોલવું – સહસાકાર દોષ વચનનો બીજો દોષ

(ઙ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૯)

૧. તીર્થંકર ભગવાન આપણને શું દેનારા છે? (૨×૨)
૪. અભયદાન, જ્ઞાનરૂપી ચક્ષુ, મોક્ષમાર્ગ, સર્વ જીવોને શરણ, સંયમરૂપી જીવન, બોધિ=સમકિત, ચારિત્ર ધર્મનું દાન, ધર્મનો ઉપદેશ.
૨. ઈરિયાવહિયાના પાઠને બીજું શું કહે છે? શા માટે?
૪. ઈરિયાવહિયં સૂત્ર તથા આલોચના સૂત્ર. આ પાઠથી રસ્તામાં જતા-આવતા થતી વિરાધનાની માફી માંગવામાં આવે છે, તેથી તેને આલોચના સૂત્ર કહે છે.

૩. પાપનું પ્રાયશ્ચિત્ત કરવા માટે શું કરવું જોઈએ? પાપ કેટલા છે?	જવાબ કાઉસમ્મ. ૧૮ પાપ	(૧×૫)
૪. લોગસ્સમાં કોની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે?	૨૪ તીર્થકરોની	
૫. દીક્ષા કોને કહે છે?	જૈન સાધુની સામાયિકને	
૬. સામાયિકમાં કેટલી વિકથા ન કરાય? કઈ કઈ?	૪. સ્ત્રીકથા, ભત્તકથા, દેશકથા, રાજકથા	
૭. શકેન્દ્ર નમોત્યુણંનો પાઠ ક્યારે બોલે છે?	જિનેશ્વર દેવની સ્તુતિ કરે ત્યારે	

(૬) ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૫)

૧. એટલે વ્રતની મર્યાદા તોડી વ્રતનો સર્વથા ભંગ કરવો.	જવાબ અણાચાર
૨. એટલે ભાવથી સ્મરણ કરવું.	મહિયા
૩. ૧૮ પાપની પ્રવૃત્તિને કહે છે.	સાવધયોગ
૪. નમોત્યુણં(ગદ્ય) છે.	પાઠમય
૫. કાઉસમ્મ એટલે ને સ્થિર રાખવું.	શરીર

[૨૦]

પ્ર.૨ (અ) સંસ્કાર વિભાગને આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧૨)

૧. સુખ-દુઃખ કોના જેવું નાશવંત છે?	જવાબ પાણીના પરપોટા, સંધ્યાના રંગ.	(૧×૮)
૨. શત્રુઓથી, રોગથી અને તકલીફમાં કોણ બચાવે?	સૈનિકો, ડોક્ટરો, સગાઓ.	
૩. આત્માનું વજન કેટલું? આત્માને કેવો સ્પર્શ નથી?	વજન નથી. ગરમ, ઠંડો, મુલાયમ, ખરબચડો.	
૪. ત્રણ વંદના હું ક્યારે કરીશ?	સાધુ-સંતોના દર્શન અને જ્ઞાન શીખતી વખતે.	
૫. દુનિયામાં મારું શું છે?	આત્મા, ધર્મ.	
૬. સાચું શરણ કોણ આપે છે?	અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ, ધર્મ.	
૭. મોક્ષમાં શું હોય છે? મોક્ષમાં આત્મા કેવો બની જાય છે?	આનંદ જ આનંદ, અમર.	
૮. બધાને મારા માનવાથી શું થાય છે?	રાગ - દ્વેષ	
૯. જ્ઞાનવૃદ્ધિનો આઠમો અને દશમો બોલ લખો.		(૨×૨)
૧૦. (૮) શીખેલું જ્ઞાન વારંવાર ફેરવવાથી જ્ઞાન વધે છે. (૧૦) બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.		

૧૦. પાંચમો અને ચોથો અભિગમ લખો.

૧. (૫) મનની એકાગ્રતા - મનની એકાગ્રતાથી વ્યાખ્યાન, વાંચણી સાંભળવા અને સ્વાધ્યાય કરવો.

(૪) ઉત્તરાસંગ - મોઢે મુહુપતિ બાંધવી કે રૂમાલ રાખવો, ખુલ્લા મોઢે બોલવું નહિ.

(બ) જોડકા જોડો.

(૫)

(અ)	(બ)	જવાબ
૧. આનંદ શ્રાવક	૧. કર્મરહિત	૪. બાર વ્રત
૨. સિદ્ધ ભગવાન	૨. સૈનિક	૫. કર્મરહિત
૩. સચેતનો ત્યાગ	૩. અશાંતિ	૫. અભિગમ
૪. શત્રુઓ	૪. બાર વ્રત	૨. સૈનિક
૫. દુઃખ	૫. અભિગમ	૩. અશાંતિ

(ક) હું કોણ છું? મને ઓળખો.

(૩)

૧. મારા જેવા વિનયવંત બનવું જોઈએ.
૨. અમે આત્માને જોઈ શકીએ છીએ.
૩. મને વશ કરીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.

જવાબ
ગૌતમ સ્વામી
અરિહંત, સિદ્ધ
પાંચ ઈન્દ્રિયો

[૧૦]

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૬)

૧. નંદીષેણની સેવાના વખાણ કોણે કર્યા? તેમની પરીક્ષા કરવા કોણ આવ્યું? તેમણે શું કર્યું?
૪. દેવલોકના ઈન્દ્રએ. બે દેવો. તે બંને દેવો જ્યાં મુનિ નંદીષેણ હતા તે ગામની બહાર આવ્યા. એક દેવ ઘરડા સાધુ અને બીજા રોગી સાધુ બનીને ત્યાં રહેવા લાગ્યા.
૨. ચંદનબાળાના માતા-પિતા-નગરી-તેમનું પોતાનું નામ શું હતું? ચંદનબાળાને કોણે ખરીદીને કોને સોંપી?
૪. માતા-ધારિણી રાણી, પિતા-દધિવાહન રાજા, નગરી-ચંપાપુરી. ઇંસુમતી, ધનાવહ શેઠે મૂળા શેઠાણીને સોંપી.
૩. પાર્શ્વનાથ ભગવાને કોને બચાવ્યો? તેને શું સંભળાવ્યું? તે મરીને ક્યાં ગયો? તાપસ મરીને શું થયો?
૪. નાગને. નવકાર મંત્ર. ભવનપતિ નામના દેવોના ઈન્દ્ર ધરણેન્દ્ર. મેઘમાળી નામે દેવ.

(ખ) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે?

(૪)

૧. નાના મોઢે મોટી વાતો કરતા તું ક્યાંથી શીખ્યો?
૨. હવે અહીં હું ધર્મધ્યાન કરીશ.
૩. સેવા કરવામાં તારું દુઃખ ભૂલાઈ જશે.
૪. તમે તો મારા પર અનંત ઉપકાર કર્યો.

જવાબ
કમઠ તાપસે પાર્શ્વકુમારને કહ્યું.
ચંદનબાળા મનમાં વિચારે છે.
મુનિએ બાળક નંદીષેણને કહ્યું.
ચંદનબાળાએ મૂળા શેઠાણીને કહ્યું.

[૧૦]

પ્ર.૫ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. લોકો કહેતા ધ્યાન છે.
૨. પરમાત્મા માનું છું.
૩. દેહ મળ્યો બાળવાના.
૪. આચાર્ય ભંડાર.

જવાબ
પાના નં. ૫૯ કડી ૩/૪
પાના નં. ૫૯ કડી ૧
પાના નં. ૬૦ કડી ૩
પાના નં. ૬૦ લીટી ૪/૫/૬
જય - જિનેન્દ્ર